

Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΦΛΟΓΑΣ

του ΓΣΜΑΗΛ ΓΚΟΥΖΕΛΣΟΪ

Πρίγκηπος

Πόσο μεγάλο λάθος είναι δυνατόν να κάνει κάποιος; Πόση καταστροφή είναι δυνατόν να προκαλέσουμε στον εαυτό μας, στους αγαπημένους μας, ή ακόμα και σε αγνώστους; Αυτές οι ερωτήσεις θα μου φάνταζαν γελοίες όταν ήμουν στα είκοσί μου. Σε κείνη την ηλικία, απλά έπαιρνες ένα όπλο και άδειαζες δυο γεμιστήρες σε ανθρώπους που δεν είχες ξαναδεί ποτέ σου. Καλά, ας κάνουμε τρεις τους γεμιστήρες. Πόσους ανθρώπους μπορείς να σκοτώσεις μαζεμένους; Ή, παραδείγματος χάριν, πόσο θανατηφόρα βόμβα μπορείς να φτιάξεις μόνος σου; Αυτό θα έπρεπε να είναι το πραγματικό μέτρο για το μέγεθος της τρέλας σου: πόσο χαμό μπορείς εσύ, ως άτομο, να προκαλέσεις στον κόσμο; Έτσι δούλευε το μυαλό μου κι αυτός, φαντάζομαι, ήταν ο λόγος που ήμουν ένας τύπος που δεν έδινε δεκάρα για τίποτα. Ήμουν απολύτως βέβαιος ότι το μεγαλύτερο τίμημα που θα πλήρωνα για κάποιο λάθος μου δεν θα ήταν τίποτα παραπάνω από τη δική μου ζωή.

Τώρα, καθώς ανασκαλεύω την ψυχή μου πριν επιβιβαστώ στο φέρι από το Σίρκετζι για τα Πριγκιπωνήσια, αντιλαμβάνομαι πόσο άλλαξα τα τελευταία δώδεκα χρό-

νια. Δίχως να το καταλάβω, δίχως να το έχω συνειδητοποιήσει καν, έγινα ένας ριζικά διαφορετικός άνθρωπος.

Ήμουν γαλήνιος και σίγουρος, λες κι έκανα τις ίδιες μηχανικές κινήσεις που έκανα αναρίθμητες φορές καθημερινά. Λες και κάθε μέρα έριχνα μια μάρκα στη σχισμή και περνούσα την είσοδο με τις περιστρεφόμενες μπάρες, ελέγχοντας διαρκώς για να βεβαιωθώ ότι η Μπερέτα διαμετρήματος 45 χιλιοστών ήταν απασφαλισμένη, χαϊδεύοντας την τσάντα που περιείχε τις οδυνηρές τελευταίες στιγμές των δώδεκα αγαπημένων που είχα χάσει.

Είχα αλλάξει τόσες φορές τα σχέδια που έκανα μέσα στο μυαλό μου να εκδικηθώ αμέσως μετά την αποφυλάκισή μου για εκείνους τους δώδεκα, ώστε πια δεν ήμουν βέβαιος αν ζούσα στην πραγματικότητα ή αν ήμουν στους θαλάμους και ονειρευόμουν τη στιγμή που θα στεκόμουν μπροστά στον μανιακό που ήταν υπεύθυνος για τη σφαγή τους. Αλλά πάλι, τι σημασία είχε! Η αλήθεια είναι πως υπήρχε μόνο ένα στοιχείο για να ξεχωρίσω τη φαντασίωση από την πραγματικότητα: το σκηνικό της εκδίκησης στα όνειρά μου ήταν ένα σκοτεινό σοκάκι όλο εγκλήματα και διαστροφές, όπου παλληκαράδες ξεκαθάρριζαν τους λογαριασμούς τους. Φανταζόμουν ότι εκείνος, με τα ψαρά μαλλιά, το ονειροπόλο βλέμμα και την αυτοπεποίθηση ήρωα κόμικ επιτέλους θα κατέρρεε, με την πλάτη κολλημένη στον τοίχο, έντρομος, έχοντας αντιληφθεί τελικά πως δεν υπήρχε οδός διαφυγής από την οργή μου. Το μέρος θα ήταν ένας δρόμος με τραβεστί και νταβατζήδες που ήξεραν καλά τότε να στρέψουν τα μάτια αλλού· όταν θα βρισκόταν στριμωγμένος σε εκείνον τον δρόμο, το σαρκαστικό μει-

δίαμα και η μελαγχολική έκφραση του Νάιτζελ θα μεταμορφώνονταν σε ένα βλέμμα απόλυτης φρίκης. Καταλαβαίνοντας ξεκάθαρα το τέλος που είχα σχεδιάσει γι' αυτόν, θα κατάφερνε να μείνει ορθός μόνο για όσο θα ακουμπούσε σε κάποιον τοίχο όλο χυδαία γκράφιτι. Στο τέλος, θα αποδεχόταν την ήττα του, πέφτοντας στα γόνατα σε μια βρώμικη λακκούβα με βροχόνερα.

Φαντασιωνόμουν δεκάδες παραλλαγές αυτού του σεναρίου κάθε νύχτα, σαν παιδί που ποτέ δεν κουράζεται να ακούει και να ξανακούει το ίδιο παραμύθι. Δεν είχα άλλη επιλογή. Ύστερα, σχεδιάζα πώς και πού θα τον έψαχνα. Αυτό το σημείο με ανησυχούσε πιο πολύ απ' όλα. Ήταν πιθανό πως ο Νάιτζελ, γνωρίζοντας την ημερομηνία της αποφυλάκισής μου, είχε ήδη διαφύγει. Όμως, το σημείωμα που είχε βάλει στην πολารόιντ που είχε στείλει μαζί με το τελευταίο του βιβλίο (το οποίο τώρα είχα δίπλα στη Μπερέτα) με έκανε να πιστεύω πως ήταν εξίσου έτοιμος και πρόθυμος με μένα για τον τελευταίο γύρο: *Στην Πριγκηπο. Σε περιμένω.*

Να 'μουν λοιπόν εκεί πέρα, διασχίζοντας τη Θάλασσα του Μαρμαρά σε ένα πλοίο που το κλυδώνιζε ένας αέρας γεμάτος υγρασία. Έβλεπα τα Πριγκιπονήσια να σχηματίζουν σειρά στον ορίζοντα, ξεπροβάλλοντας σαν τον διάκοσμο ενός ονείρου, αναδύμενα από την ομίχλη. Σκεφτόμουν ότι, όπως θα πλησίαζα, σίγουρα η μαγική αίσθηση θα σταματούσε και θα βρισκόμουν αντιμέτωπος με την ψυχρή πραγματικότητα της στεριάς του νησιού. Απλωμένο στο λοφώδες έδαφος της Πριγκήπου, ένα σκοτεινό δάσος ριγούσε στην ορμή του δυνατού ανέμου,

αποκαλύπτοντας φευγαλέα πανέμορφα κονάκια πριν τα ξανακρύψει γοργά. Ο λαμπερός παράδεισος που επισκεπτόμουν παιδί στις καλοκαιρινές διακοπές, τώρα στεκόταν μπροστά μου σαν διαβολική οπτασία, κουκουλωμένος από ομίχλη και σκοτεινά σύννεφα, κάτω από δυνατή βροχή. Όσο πιο κοντά πλησίαζα, τόσο πιο πολύ καταλάβαινα γιατί ο Νάιτζελ είχε διαλέξει αυτό το μέρος για την τελική αναμέτρησή μας. Δεν ήθελε να αναμιχθεί κανένας άλλος στο τελευταίο ξεκαθάρισμά μας. Κανείς άλλος δεν θα μας έβλεπε σ' αυτόν τον μικρό κόσμο από δάση και απομονωμένα σπίτια. Βρισκόμασταν στην καρδιά του κενού. Εδώ είχαμε έρθει για να ξεκαθαρίσουμε τους λογαριασμούς μας. Θα ήταν η σύγκρουση δυο άγριων, λυσσασμένων ζώων. Μακριά απ' όλους και όλα... Γιατί όμως με τραβολογούσε ως εδώ, τη στιγμή που στο στρεβλωμένο μυαλό του είχε ήδη πάρει εκδίκηση για τον χαμό της Ξένιας;

Ο θάνατος της Ξένιας ήταν η κατάληξη ενός περίπλοκου και ατυχούς παιχνιδιού, το οποίο ο Νάιτζελ δεν μπορούσε να πιστέψει, ούτε και μπορούσε ποτέ να καταλάβει. Όταν έκαιγε ζωντανούς τους αγαπημένους μου, μέσα στο μυαλό του διόρθωνε ένα λάθος, όμως αυτό που είχε κάνει έδειχνε πόσο δύσκολο του ήταν να αποδεχθεί την κατάσταση. Ναι, η κοπέλα του, η Ξένια, ήταν ερωτευμένη μαζί μου. Αυτό ουσιαστικά ήταν το γεγονός που δεν μπορούσε να χωνέψει. Αυτός ήταν ο λόγος που σκότωνε τους αγαπημένους μου· η σφαγή που είχε διαπράξει δεν ήταν αντίδραση στο ότι έκαψα την Ξένια ζωντανή σε ένα δωμάτιο ξενοδοχείου. Δεν έχω αυταπάτες· το λέω με κάθε ειλικρί-

νεια: ο μόνος λόγος που ο Νάιτζελ σκότωσε δώδεκα ανθρώπους που αγαπούσα ήταν ο παθιασμένος έρωτας που έτρεφε η κοπέλα του για μένα. Αν τον ρωτούσες, θα έπαιζε παράξενα παιχνίδια με τα σπασμένα τουρκικά του, θα διαπίστωνες ότι το επάγγελμα του ακροβάτη και του ζογκλέρ είχε επηρεάσει και την ομιλία του. Ήταν ένας ακροβάτης του μυαλού, ένας ζογκλέρ των σκέψεων. Ήξερε πολύ καλά ότι μπορούσε να εξαπατήσει τους άλλους, αρκεί να εξαπατούσε τον εαυτό του. Όπως το είχε θέσει πριν από δεκατρία χρόνια στο Τσιτσέκ Πασαζί, τη Στοά των Λουλουδιών: «Αν θες να πιστέψουν οι άλλοι στο ψέμα σου, πρέπει πρώτα να το πιστέψεις εσύ ο ίδιος. Μ' αυτόν τον τρόπο, θα έχεις τουλάχιστον μια ευκαιρία να πείσεις όσους έχουν ίση νοημοσύνη». Σε κείνη την πρώτη μακρά συζήτηση που κάναμε, που συχνά διακοπτόταν από γέλια, η Ξένια δεν φαινόταν καθόλου εντυπωσιασμένη από τα παμπόνηρα ντεμέκ φιλοσοφικά λόγια του· όλο με κοίταζε με μια βαριεστημένη έκφραση. Δεν χρειαζόταν να είσαι μεγαλοφυΐα για να καταλάβεις ότι δεν απολάμβανε τη συζήτηση του εραστή της, ότι δεν μοιραζόταν τον ίδιο κόσμο με εκείνον. Η Ξένια, σε καταφανή αντίθεση με την υπέροχη αρμονία που δημιουργούσαν οι δυο τους επί σκηνής, ήταν απόμακρη, αδιάφορη και ψυχρή απέναντι στον Νάιτζελ στην καθημερινή ζωή.

Όταν εκείνος πήγε στο μπάνιο, έγειρα κοντά στην κοπέλα και τη ρώτησα, για να πιάσουμε κουβέντα: «Δεν δείχνεις να διασκεδάζεις».

Περίμενα ότι θα έλεγε κάτι σαν, *Είμαι λιγάκι κουρασμένη*, όμως εκείνη κάρφωσε το βλέμμα της πάνω μου για λίγη ώρα, πριν τελικά απαντήσει: «Τον βαριέμαι τόσο

πολύ. Όμως είναι κατανοητό, σωστά; Που μπούχτισα να ακούω το ίδιο αστείο χίλιες φορές! Στις γυναίκες αρέσει το καινούριο περισσότερο από ό,τι στους άνδρες. Γι' αυτό οι άνδρες ήταν ανέκαθεν οι ήρωες και οι γυναίκες το έπαθλο».

Την κοίταξα, χάσκοντας. Εκείνη την εποχή, ούτε ο Νάιτζελ ούτε η Ξένια μιλούσαν τουρκικά· η κοινή μας γλώσσα ήταν τα αγγλικά. Αναρωτιόμουν, αν την είχα καταλάβει σωστά.

«Είμαι η φιλεναδούλα του Κόμη Δράκουλα, πρόσεχε», είπε και γέλασε. Έβαλε λάγνα το στόμα στο ποτήρι του κόκκινου κρασιού· σούφρωσε τα χείλη, που είχαν ίδιο χρώμα με το κρασί, και άδειασε το μισογεμάτο ποτήρι με μια μεγάλη γουλιά. Έκλεισε τα μάτια, απολαμβάνοντας την έντονη ευχαρίστηση που την πλημμύριζε· έμεινε έτσι για λίγο και κατόπιν με κάρφωσε με το βλέμμα. Δεν χαμογελούσε πια· τώρα με κοίταζε με μια σαγηνευτική, ακόμα και επιθετική πρόσκληση. Για μια στιγμή, τα μεγάλα μαύρα μάτια της γύρισαν προς το πλάι· κοίταξα την αντανάκλαση στο τζάμι. Ο Νάιτζελ επέστρεψε στο τραπέζι μας. Η Ξένια, με χαμηλή φωνή, είπε: «Μιλάς αραβικά, περσικά, αγγλικά και τουρκικά. Αποκλείεται να βρούμε άλλον σαν και σένα. Είναι διατεθειμένος να πληρώσει τα διπλά απ' όσα σου πρόσφερε. Αυτό, μεταξύ μας». Χαμογέλασε ξανά. Είχε καταφέρει να δημιουργήσει ένα μυστικό ανάμεσά μας. Και ένα μοιρασμένο μυστικό είναι πρόσκληση για περαιτέρω μυστικά, και αμαρτήματα. Ήμουν αρκετά ώριμος για να το καταλάβω· αλλά όχι αρκετά έμπειρος για να αντέξω τις συνέπειες.

Αν έπρεπε να περιγράψω με μια λέξη πώς ήταν τα πράγματα μετά από εκείνη τη βραδιά, θα έλεγα «διασκεδαστικά». Ήταν ένα ταξίδι όλο αγωνίες, νίκες και απολαύσεις. Μερικές φορές, η Ξένια έκανε τόσο παράτολμα πράγματα που αναγκαζόμουν, φοβούμενος μήπως το μαγικό όνειρο πάρει τέλος, να της σφίξω τα λουριά. Ο τρόπος που με άγγιζε, αγνοώντας το αγόρι της, καθώς εκείνο στεκόταν με την πλάτη του γυρισμένη σε μας, που άφηνε ένα φιλί στα χείλη μου πριν ανέβει στη σκηνή, κλείνοντάς μου το μάτι πονηρά ενώ καθόταν σε ένα γεμάτο τραπέζι, σχεδόν μπροστά στο βλέμμα του αγοριού της, χαϊδεύοντας μερικές φορές τα πόδια μου κάτω από το τραπέζι... ίσως αυτά και άλλα επικίνδυνα παιχνίδια να ήταν εκφράσεις των χαρακτηριστικών που υπονοούνταν από την εικόνα της ως φαμ-φατάλ του πρώιμου Χόλλυγουντ· όμως εγώ δεν ήμουν ποτέ τόσο επιθετικός και θαρραλέος όσο οι άνδρες σε εκείνες τις ταινίες. Κι αυτό σήμανε την καταστροφή για τη σχέση μας.

Το σόου θα ανέβαινε σε μια ασφυκτικά γεμάτη αίθουσα στο Κάιρο. Εκεί ξύπνησα από μια γλυκιά φαντασίωση που είχε διαρκέσει πάνω από χρόνο. Ο Νάιτζελ τριγυρνούσε στη σκηνή και στην αίθουσα με κοστούμι φακίρη· έκανε αιωρήσεις και έναν αυτοσχέδιο εξωτικό χορό. Η Ξένια ανέβαινε στη σκηνή, μόλις άρχιζε το σόλο του κλαρίνου. Στεκόταν μπροστά στον καθρέφτη μέσω του οποίου θα εμφανίζονταν η εικόνα της, γιατί τα πρώτα λεπτά της παράστασης αποτελούνταν από αντανάκλασεις. Το κοινό έβλεπε το είδωλό της να εμφανίζεται και να εξαφανίζεται σε διαφορετικά σημεία της σκηνής. Φορούσε μια μοντέρνα εκδοχή του κοστούμιού του χαρεμιού, ένα κορσάζ στολι-

σμένο με χρυσά φύλλα που αναδείκνυε τη λευκή επιδερμίδα της με εντυπωσιακή γενναιοδωρία και μια φαρδιά φούστα στολισμένη με πούλιες που αστραφτοβολούσαν. Κάθε φορά που έκανε την είσοδό της με αυτό το κοστούμι, μια αλλόκοτη σιωπή έπεφτε στο κοινό, που την ακολουθούσαν εκκωφαντικά χειροκροτήματα. Το είχαμε συνηθίσει. Η Ξένια ήταν ένας άγγελος, ένα είδωλο, ένα όραμα που εξαφανιζόταν αμέσως και επανεμφανιζόταν κάπου αλλού στην αίθουσα, μόνο και μόνο για να ξαναχαθεί. Όμως, όταν εκείνη τη βραδιά ήρθε η σειρά της, η Ξένια δεν πήγε μπροστά στον ειδικό καθρέφτη.

Η μουσική έπαψε. Ο Νάιτζελ ήρθε εκεί που στεκόμασταν. Αγριοκοίταξε την κοπέλα του, που με είχε αρπάξει από τον γιακά και με τραβούσε. «Τι τρέχει εδώ;» ρώτησε. Καθώς εκείνη άνοιγε τα χείλη για να απαντήσει, ένα εκκωφαντικό, απαιτητικό βουητό υψώθηκε από το κοινό.

Έσπευσα να εκμεταλλευτώ το παράθυρο ευκαιρίας. «Έπαθε κράμπα και μου ζήτησε παυσίπονο».

Δεν ήξερα σε ποιο βαθμό πίστεψε ο Νάιτζελ το ψέμα, πάντως στράφηκε σιωπηλά, ανέβηκε στην εξέδρα όπου ήταν ο ειδικός καθρέφτης του και είπε, «Θα ξαναρχίσουμε. Σε παρακαλώ, βρες πιο κατάλληλη ώρα και τόπο για να παίρνεις το παυσίπονό σου». Η φωνή του, περιέργως, δεν φαινόταν θυμωμένη. Μολαταύτα, αποφάσισα στο εξής να είμαι πιο προσεκτικός και να προειδοποιήσω την Ξένια να κάνει το ίδιο.

Όπως εξελίχθηκαν όμως τα πράγματα, δεν χρειάστηκε να προσέχω. Η Ξένια κατάφερε να μείνει μακριά μου επί οκτώ μέρες μετά την παράστασή μας στο Κάιρο. Προτιμούσε να κάθεται πλάι στο αγόρι της, αποφεύγοντας να

με κοιτάζει, αποφεύγοντας το βλέμμα μου, που ήξερε πολύ καλά ότι ήταν στραμμένο πάνω της. Φαινόταν λες κι ο έρωτάς τους είχε ξανανθίσει. Η Ξένια γελούσε υπερβολικά, τον αγκάλιαζε και τον φιλούσε συνεχώς ακόμα κι όταν ο Νάιτζελ επαναλάμβανε τα κακόγουστα αστεία του όπως τότε που τους είχα πρωτοσυναντήσει.

Όπως βλέπετε, ό,τι σας είπα μέχρι στιγμής ταιριάζει στο στυλ των χολλυγουντιανών μελοδραμάτων. Μπορώ να σας πω ότι και τα υπόλοιπα δεν θα είναι διαφορετικά. Τουλάχιστον, μέχρι ενός συγκεκριμένου σημείου. Εκείνο το σημείο είναι επίσης το κομβικό σημείο της σύντομης και αξιολύπητης περιπέτειάς μου, που άρχισε όταν προσπάθησα να μιλήσω με την Ξένια στα παρασκήνια πριν από μια παράσταση στην Ιορδανία.

«Δεν έχουμε να πούμε τίποτα, δεν θέλω καμία σχέση με έναν δειλό σαν και του λόγου σου», είπε πριν με παραμερίσει σκουντώντας με τον αγκώνα της και προχωρήσει με μεγάλες δρασκελιές στην εξέδρα του ειδικού καθρέφτη. Την ακολούθησα.

«Δουλεύουμε μαζί, άρα πρέπει να συνδιαλεγόμαστε με πολιτισμένο τρόπο, έστω κι αν αυτό θα τελειώσει σύντομα!» φώναξα.

«Καλά λοιπόν, τι θέλεις;» Κι εκείνη είχε υψώσει τη φωνή.

«Έλα απόψε στο δωμάτιό μου. Πρέπει να μιλήσουμε».

«Όχι, δεν μπορώ να βρεθώ μόνη μαζί σου».

Την έσφιξα από το μπράτσο· εκείνη ακριβώς τη στιγμή, άναψε ο προβολέας. Μετά από την αρχική σύγχυση, οι άνθρωποι στο κοινό έβαλαν τα γέλια. Το χέρι μου και μέρος του προσώπου μου ήταν ορατά, πλάι στην Ξένια.

«Άσε με! Τι κάνεις; Θα χαλάσεις την παράσταση», είπε.

«Απόψε...»

«Καλά», είπε.

«Το υπόσχεσαι;»

«Ναι! Φύγε τώρα», είπε και άρχισε να χορεύει. Όλα είχαν καταστραφεί.

Τον Νάιτζελ τον είχαν ξαναπιάσει οι πονοκέφαλοί του. Δεν με πείραξε πολύ, όταν τον άκουσα να ψιθυρίζει στην Ξένια στα παρασκήνια, «Καιρός να βρούμε κάποιον να αντικαταστήσουμε αυτόν τον τύπο».

Όποτε ο Νάιτζελ είχε πονοκέφαλο, κλεινόταν στο δωμάτιό του και καταπιανόταν με τη βιβλιοδετική. Έλεγε ότι καταγόταν από πέντε γενιές Ούγγρων βιβλιοδετών, καυχιόταν γι' αυτό όποτε έβρισκε ευκαιρία. Αν και δεν μπορούσα να εκτιμήσω σωστά την τέχνη του, έβρισκα μια παράξενη ευχαρίστηση στα βιβλία που βιβλιοδετούσε, θαρρείς και άγγιζα ένα ιερό κειμήλιο. Όσο δούλευε ως ταχυδακτυλουργός, στον ελεύθερο χρόνο του βιβλιοδετούσε βιβλία διαφόρων μεγεθών για να εξασκείται, έτσι ώστε- κάποια στιγμή στο μέλλον- να μπορέσει να διδάξει στον αγέννητο ακόμα γιο του τη λαμπρή τέχνη και να διασώσει έτσι το οικογενειακό επάγγελμα. Ακόμα σημαντικότερο, τον άκουσα να εξηγεί ότι αυτή η απασχόληση ήταν το τέλειο γιατρικό για τον πονοκέφαλο. Τον θυμάμαι να λέει στην Ξένια μια φορά: «Γιατί στο καλό παίρνεις αυτά τα χαζά παυσίπονα; Θα έπρεπε να φτιάχνουμε βιβλία μαζί».

Εκείνη τη βραδιά, η Ξένια ήρθε στο δωμάτιό μου για λίγα φευγαλέα λεπτά. «Δεν μπορώ να αφήσω τον Νάιτζελ

μόνο του. Ας μιλήσουμε αύριο, στην Κωνσταντινούπολη», είπε και επέστρεψε γοργά στο δωμάτιό της πιο κάτω στον διάδρομο, περπατώντας ξυπόλυτη στο ξύλινο πάτωμα του ξενοδοχείου.

Την επόμενη μέρα, ήμασταν στην Κωνσταντινούπολη. Ακούστηκε ένα χτύπημα στην πόρτα, τόσο αδύναμο που δεν ήμουν καν σίγουρος ότι κάποιος είχε χτυπήσει. Ήταν προσεκτικό και θύμιζε τα ανάλαφρα βήματα στα ξύλινα πατώματα του διαδρόμου. Άδειασα αμέσως το ποτήρι με το ρακί· άλλο ένα χτύπημα ακούστηκε. Ήταν η Ξένια.

Μιλούσε, με το ένα φρύδι υψωμένο· προσπαθούσα να την ακούσω. Αυτά που έλεγε τα αντιλαμβάνομουν σαν αποκομμένες λέξεις, όχι σαν ένα σύνολο με νόημα. Μου ξανάρθαν στο νου εικόνες από τη βραδιά που είχε έρθει στο δωμάτιό μου για πρώτη φορά. Σκηνές από τα παιχνίδια μας, παιχνίδια που έπαιζε με όλο και πιο μεγάλη τόλμη. Τώρα είχε χτυπήσει την πόρτα μου επιφυλακτικά, μου έλεγε τι βλάκας που ήμουν, επαναλάμβανε συνεχώς ότι δεν είχα τα αρχίδια να αντιμετωπίσω το γεγονός ότι κάποια πράγματα είχαν τελειώσει. Μπορεί να το είπε μόνο μια φορά, όμως στο κεφάλι μου οι λέξεις στριφογυρνούσαν, μου έδιναν την εντύπωση ότι έλεγε και ξανάλεγε διαρκώς το ίδιο πράγμα. Μελετούσα τις σκιές στο πρόσωπό της. Ήταν σαν να παρακολουθούσα ένα καθηλωτικό θρίλερ: η οικειότητα που έβλεπα κάποτε σε εκείνα τα καλοσηματισμένα μάτια έσβηνε σκιά με τη σκιά και την αντικαθιστούσε ένα προσωπίο εχθρικό και εριστικό, ακόμα και οργισμένο. Η επιδερμίδα στο πρόσωπο της Ξένιας έσκαζε, ξεφλούδιζε σαν χώμα σε εποχή ξηρασίας, υποχωρούσε και φάνέρωνε

τα χαρακτηριστικά ενός άσχημου, άσπλαχνου τέρατος της μυθολογίας.

Ήθελα να πω, *Αχ, Ξένια μου, ακόμα κι αν πρέπει να δώσουμε ένα τέλος σε όλα, ας το κάνουμε ευγενικά· μπορεί να πληγώσουμε ο ένας τον άλλο, αλλά ας μην χαλάσουμε αυτές τις όμορφες στιγμές.* Ή κάτι τέτοιο. Αντιθέτως, από τα χείλη μου ξέφυγε ένα γρύλλισμα: «Πρέπει να πεθάνεις!»

Η φωνή μου τρόμαξε και μένα τον ίδιο. Ίσως να με θεωρήσετε εντελώς τρελό αν σας πω τι συνέβη μετά, χρησιμοποιώντας τις ίδιες λέξεις, με την ίδια σειρά που τις είπα στην ανάκρισή μου. Ο εισαγγελέας μάλιστα ισχυρίστηκε ότι υποδυόμουν έναν ρόλο. Να τι μπορώ να πω: όσα είπα και έκανα από εκείνη τη στιγμή και πέρα δεν είχαν καμία σχέση με το τι άνθρωπος ήμουν στη μέχρι τότε ιστορία μου. Ναι, πιστεύω ότι τα ανθρώπινα όντα ζουν τη ζωή τους ως ιστορικά υποκείμενα. Κάθε στιγμή θεμελιώνεται στην προηγούμενή της. Η ζωή προχωρά όπως οι λέξεις, οι προτάσεις, οι παράγραφοι, τα κεφάλαια σε ένα λογικό κείμενο. Κάθε φορά που θυμάμαι τι έκανα στην Ξένια, πιστεύω- εκ των υστέρων- ότι βίωσα ένα παράξενο ρήγμα στη ροή της ζωής μου, όπως κοντοστεκόμαστε σε μια έκφραση που έρχεται σε αντίφαση με τη ροή ενός κειμένου.

Δεν ήμουν εγώ εκείνος που άνοιξε τη γκαζόλαμπα από το κομοδίνο δίπλα στο κρεβάτι και πέταξε το υγρό πάνω της. Δεν ήμουν εγώ εκείνος που ούρλιαξε, «Φέρθηκες σαν μάγισσα και σαν τέτοια θα τιμωρηθείς, μουνί!» Δεν ήμουν εγώ εκείνος που έβγαλε τον αναπτήρα από το παντελόني του, ενώ ταυτοχρόνως απολάμβανε την έκ-

φραση φρίκης που απλωνόταν στο πρόσωπό της. Δεν ήμουν εγώ εκείνος που κατέβασε τον αναμμένο αναπτήρα, μεταδίδοντας τη φλόγα του στο φόρεμά της. Δεν ήμουν εγώ ο δαίμονας που χίμηξε και κράτησε την πόρτα κλειστή καθώς εκείνη, τυλιγμένη στις φλόγες, έτρεχε τριγύρω έξαλλη. Ή ίσως να ήμουν εγώ και να απελευθέρωνα τις φωτιές της κόλασης, που τώρα κυριαρχούσαν στο μένος μου. Έκανα ένα λάθος, Μια φορά μονάχα στη ζωή μου, έκανα ένα λάθος.

Ήμουν τόσο βέβαιος ότι η οσμή της καμένης σάρκας, των τριχών και του νάιλον έβγαινε από την προσωπική μου κόλαση, ώστε πήρα ανέμελα ένα τσιγάρο όταν εκείνη έπαψε να προσπαθεί να ανοίξει την πόρτα. Το θυμάμαι. Ξαφνιάστηκα που δεν βρήκα τον αναπτήρα μου στην κανονική του θέση, στη δεξιά μου τσέπη και, για πρώτη φορά, εξέτασα την πιθανότητα να ήταν πραγματικά όλα αυτά, να είχαν συμβεί έξω από τον εσωτερικό μου σκοτεινό κόσμο, κάπου στον εφιάλτη που λέγεται ζωή. Το θυμάμαι. Περπατούσα ανάποδα στον διάδρομο, προσπαθώντας να καταλάβω τα ανήσυχα μουρμουρητά του πλήθους που συγκεντρωνόταν, προσπαθώντας να συναθροίσω ένα λογικό σύνολο από αυτά που έλεγαν. Αυτό το θυμάμαι. Τα υπόλοιπα όχι. Δεν θυμάμαι ότι έτρεχα ώρες μέσα στη δυνατή βροχή, τριγυρνώντας με ένα μουλιασμένο, μισοδιαλυμένο τσιγάρο στα χείλη, πριν τελικά επιστρέψω στο ξενοδοχείο. Το επόμενο πράγμα που θυμάμαι είναι ότι κάποιος με μακρουλό πρόσωπο και κοντό πυκνό μαλλί με ανέκρινε, με τα βαθιά μάτια του που λαμπύριζαν στραμμένα διαρκώς πάνω μου: «Γιατί την έκαψες;»

Ο Νάιτζελ με επισκέφθηκε δυο μήνες αφότου μπήκα στη φυλακή. Φαινόταν ατάραχος όπως πάντα, αν και λιγάκι ταλαιπωρημένος. Με κοίταξε, ασάλευτος, για λίγη ώρα. Όταν άνοιξε τα χείλη, σαν να πάσχιζε να μιλήσει, σχηματίστηκαν ρυτίδες στο μέτωπό του και γύρω από τα μάτια του.

«Γιατί τη σκότωσες;» ρώτησε.

Είχα χάσει τα πάντα. Δεν του χρωστούσα τίποτα. Είχα εξοντώσει κάτι που ανήκε σε μένα όσο και σ' αυτόν. Χαμογέλασα.

«Παρακολούθησες τη δίκη· όλα συζητήθηκαν εκεί, όλα αναφέρθηκαν στις εφημερίδες, με λεπτομέρειες που δεν γνώριζα ούτε κι εγώ ο ίδιος. Τι παραπάνω θέλεις να μάθεις;»

«Μου χρωστάς. Πολλά». Το είπε στα τουρκικά. Παρ' όλο που δεν έφτανε την Ξένια, κι ο Νάιτζελ επίσης ήταν πολύ καλός στο να μαθαίνει γλώσσες.

«Τι νομίζεις ότι κάνω εδώ; Εξοφλώ τα χρέη μου», είπα χαμογελώντας.

«Μιλώ γι' αυτά που χρωστάς σε μένα, όχι σ' αυτούς που κυβερνούν τον κόσμο», μου αντιγύρισε και πάλι σε άπταιστα τουρκικά.

«Για μένα είναι το ίδιο. Έχασα τα πάντα. Δεν μπορώ να σου δώσω τίποτα παραπάνω».

«Δεν τα έχασες όλα· πάντα υπάρχει κάτι ακόμα να χάσεις. Περίμενε. Θα δεις», είπε. Έφυγε, πριν προλάβω να σκεφτώ καλά τα λόγια του.

Τρεις μήνες μετά από εκείνη την επίσκεψη, έλαβα το πρώτο βιβλίο. Όπως και τα προηγούμενα που είχε βι-

βλιοδετήσει ο Νάιτζελ, είχε δεκαοκτώ φύλλα σε ανθεκτικό εξώφυλλο. Τα εξώφυλλα και οι σελίδες ήταν από μαροκέν ή λεπτεπίλεπτο δέρμα ελαφιού. Στο εξώφυλλο έγραφε *Άλλο Ένα Πράγμα Να Χάσεις: Πρώτος Τόμος*. Εκεί απεικονίζονταν οι οδυνηρές στιγμές της ζωής κάποιου και στις δυο τελευταίες σελίδες, η δολοφονία και η αποτέφρωση αυτού του ανθρώπου στο ίδιο του το σπίτι. Κάθε εικόνα καταλάμβανε σχεδόν όλη την έκταση της σελίδας και τη συνόδευαν μερικά λόγια για τον άνθρωπο. Σκέφτηκα πως δεν θα είχε νόημα να σκαλίσω το μυαλό μου να καταλάβει αυτές τις αινιγματικές λέξεις, που στην αρχή μου φάνταζαν παράξενες και παράλογες· έβαλα τον παράξενο τόμο στη βαλίτσα μου. Μετά από μερικές μέρες, θυμήθηκα τα σχέδια εκείνου του βιβλίου όταν άκουσα την είδηση ότι ο παιδικός μου φίλος, ο Ίλχαν, κήκε μέσα στο σπίτι του.

Ανέφερα το ζήτημα σε επιστολή προς τον εισαγγελέα με το μακρουλό πρόσωπο και το κοντό, πυκνό μαλλί. Ήταν καλός στη δουλειά του. Ερεύνησε το περιστατικό με σχολαστικότητα δυσεύρετη για εκείνη την εποχή, ανέκρινε τον Νάιτζελ και αποφάσισε να μην προχωρήσει σε δίωξη. Δεν ξέρω τι του είπε ο Νάιτζελ, πώς τον έπεισε για την αθωότητά του, αλλά δεν μπορώ να ξεχάσω τις τέσσερις λέξεις που είπε ο διευθυντής της φυλακής, όταν μου μετέφερε το νέο: «Απέδειξε την αθωότητά του». Τόσο απλά. Δεν μπορεί να ήταν αυτή η τιμωρία για ένα έγκλημα που είχα διαπράξει σε μια κρίση τρέλας. Ο Ίλχαν ήταν εντελώς αθώος. Τι στο καλό ήθελε ο Νάιτζελ και τον σκότωσε;

Μου καρφώθηκε στο μυαλό η ιδέα να επικοινωνήσω με τον Νάιτζελ. Ήταν άδικο να περιμένεις από έναν τρό-

φιο φυλακής να καταδιώξει έναν εκδικητή που κυκλοφορούσε έξω ελεύθερος. Υπήρχαν κάποια πραγματάκια που ήθελα να του πω. Όταν τα έγραψα, κατάλαβα πως αυτό που ήθελα να του πω ήταν ακριβώς η απάντηση στην ερώτηση που είχε κάνει όταν με επισκέφθηκε. Μήπως έπρεπε να του είχα πει γιατί σκότωσα τη φιλενάδα του; Με βάραιναν οι τύψεις που ένιωθα για τον θάνατο του Ίλχαν.

Πάνω που είχα αρχίσει να εγκλιματίζομαι πάλι στην καθημερινή ζωή, καθησυχάζοντας τη συνείδησή μου, καταλαγιαζοντας το πληγωμένο εγώ μου μετά από μήνες πόνου, έφτασε ένα καινούριο βιβλίο. Μου παραδόθηκε στην επέτειο του θανάτου της Ξένιας. Και πάλι ήταν σκίτσα και κόκκινο μελάνι σε μαροκέν ή λεπτεπίλεπτο δέρμα ελαφιού. Αυτή τη φορά, αναγνώρισα αμέσως το όλο ζεστασιά πρόσωπο της πρώτης κοπέλας με την οποία είχα σοβαρή σχέση. Παρά τα χρόνια που είχαν μεσολαβήσει, τα κυρτά χείλη, η υψωμένη μύτη και τα κάπως στραβά μάτια της Ζεϊνέπ, της πρώτης μου αγάπης, δεν άφηναν περιθώριο αμφιβολίας. Τις επόμενες εφιαλτικές μέρες διάβαζα τις εφημερίδες, άκουγα ραδιόφωνο και ζούσα μέσα στον φόβο. Δεν πέρασε καιρός: η Ζεϊνέπ βρέθηκε στο σπίτι της, νεκρή. Είχε γίνει κάρβουνο.

Ξαναέγραψα στον εισαγγελέα. Υπέδειξα τις ομοιότητες στις μεθόδους και τις ημερομηνίες των φόνων της Ζεϊνέπ και του Ίλχαν. Είπα ότι ο Νάιτζελ ζητούσε εκδίκηση και γι' αυτό τιμωρούσε τους ανθρώπους που αγαπούσα με τον ίδιο τρόπο που είχα σκοτώσει την Ξένια. Δυο βδομάδες αργότερα, ο εισαγγελέας ήρθε να με δει και με ενημέρωσε ότι ο Νάιτζελ αποκλείεται να είχε σχέση με

το έγκλημα· είχε αποδείξει ότι έδινε παράσταση και βρισκόταν στη σκηνή την ώρα της δολοφονίας. Αποσβολωμένος, ρώτησα τον εισαγγελέα, «Πώς μπορείτε να προσδιορίσετε την ώρα θανάτου από ένα απανθρακωμένο πτώμα;» Εκείνος ανέτρεξε στα έγγραφά του και διάβασε βιαστικά τις δηλώσεις τριών μαρτύρων. Ο επιστάτης του κτιρίου, ένας μαγαζάτορας της γειτονιάς και ο σύζυγος της Ζεϊνέπ, ένας πλοίαρχος, είχαν όλοι δώσει καταθέσεις με τις οποίες πιστοποιούσαν την ώρα θανάτου.

Ενώσω ο εισαγγελέας επιχειρούσε να με πείσει, του είπα για τα τεχνάσματα που έκανε ο Νάιτζελ με τους καθρέφτες. Του είπα ότι μπορούσε να προβάλει το είδωλό του σε καθρέφτες και έτσι να εμφανίζεται στη σκηνή σε περισσότερα του ενός σημεία. Ο εισαγγελέας έκανε ρολό το παστέλ ντοσιέ μέσα στο αριστερό του χέρι και με το δεξί χτύπησε δυνατά και ανυπόμονα το γόνατό του· σηκώθηκε και με διέκοψε. «Μην ανησυχείτε, είδα τρεις φορές την παράστασή του. Ακόμα κι αν τα κάνει όλα με καθρέφτες, για να πάει από την πλατεία Ταξιμ στο Βεζνιτζιλέρ, να σκοτώσει τη Ζεϊνέπ και μετά να επιστρέψει... πώς να το πω... είναι σχεδόν αδύνατο. Κανόνισα να γίνει μια επίδειξη για να το ελέγξω. Αν οδηγήσουμε τον ύποπτο στον δικαστή, μόλις τον ακούσει, θα τον αφήσει ελεύθερο».

Την τελευταία πρόταση την είχε πει όταν ήταν πια έξω από τα κάγκελα.

Ήμουν απελπισμένος, ανήμπορος και συντετριμμένος. Τα δυο τελευταία χρόνια, δυο άνθρωποι που αγαπούσα είχαν δολοφονηθεί εξαιτίας μου.

Επί δώδεκα χρόνια, αναγκάστηκα απλώς να παρακολουθώ ενώ δώδεκα άνθρωποι από τη ζωή μου μακελεύονταν, πάντα με τον ίδιο τρόπο, πάντα την ίδια ημερομηνία. Κάθε φορά, κατέφθανε ένα βιβλίο. Πάντα υπήρχαν ενδείξεις και μάρτυρες που εμπόδιζαν τις έρευνες του γραφείου του εισαγγελέα. Παρά τις προσπάθειες που κατέβαλα για να τον φέρω, ο Νάιτζελ αρνιόταν να με δει. Κατάπια την περηφάνια μου και του έστειλα ικετευτικά γράμματα, παρακαλώντας να με συγχωρέσει. Κάθε φορά του υποσχόμουν ότι θα τιμωρούσα τον εαυτό μου, αν εκείνος σταματούσε να κάνει κακό στους αγαπημένους μου. Αν τους άφηνε ήσυχους. Ύστερα από τον έκτο φόνο, προσπάθησα να κάψω τον εαυτό μου. Το μόνο που πέτυχα ήταν να μείνω με ουλές από εγκαύματα, που από το δεξί μου μάγουλο κατεβαίνουν στον λαιμό μου, στον αριστερό ώμο και το πλευρό μου. Στο τέλος του δωδέκατου χρόνου, πριν από πέντε βδομάδες, έφτασε το τελευταίο βιβλίο. Σκίτσα και λέξεις από το τελευταίο ζωντανό πλάσμα που είχε σημασία για μένα: την αγαπημένη μου αδερφή, Σαφιγιέ. Αυτή τη φορά, υπήρχε επίσης μια Πολαρόιντ στο βιβλίο με τη λεζάντα: *Πρίγκηπος. Σε περιμένω*. Η φωτογραφία έδειχνε ένα κιόσκι σε στυλ αρτ νουβό.

Τέσσερις αμαξάδες, που είχαν μαζευτεί στην είσοδο του καφενείου για να γλιτώσουν τη βροχή, κοίταζαν τη φωτογραφία. Η φασαρία από το τάβλι και το Rummikub¹ που έπαιζαν με ζήλο οι θαμώνες πνίγονταν πού και πού από τους κεραυνούς· σποραδικές αστραπές φώτιζαν τα

1. Rummikub: επιτραπέζιο παιχνίδι, επινοημένο στη δεκαετία του 1950. (σ.τ.μ.)

άλογα στην άθλια βάρδιά τους. Στο τέλος, ένας ηλικιωμένος αμαξάς είπε, «Το ξέρω αυτό το σπίτι. Που μένει εκείνος ο ξένος. Κατά το Μάντεν». Οι άλλοι αμαξάδες συμφώνησαν, επιβεβαιώνοντας τα μοιραία λόγια, σαν χορός αρχαίας τραγωδίας. Ένας κέρασε τσιγάρο έναν άλλο και ο τρίτος μου έριξε μια κλεφτή ματιά, πριν μπει στο καφενείο. «Να σε πάω», είπε ο ηλικιωμένος.

Κόντευε να σκοτεινιάσει. Προχωρούσαμε με τραντάγματα σε έναν δρόμο κάτω από σύννεφα που έκρυβαν τον ουρανό με όλο και πιο σκούρες αποχρώσεις του γκρι. Εκεί πέρα στο σκοτεινό, πράσινο δάσος, τα κονάκια που προσπερνούσαμε, τα υψωμένα σαν αρχαίοι ναοί με τους μυτερούς πύργους τους πέρα από τους μεγάλους κήπους δίπλα στην παραλία, τα περνούσα για το σπίτι όπου τελικά θα συναντούσα τον Νάιτζελ. Πλέον, φαίνονταν τα αμυδρά φώτα της νήσου Αντιρόβυθου. Μαζί με τα κατάκοπα άλογα προχωρούσαμε στον δρόμο μέσα στο δάσος, που τον φώτιζε ένα θολό κίτρινο φως. Τα κύματα που έσπαζαν στην ακτή, τα κρωξιμάτα των γλάρων κι ένα σκυλί που αλυχτούσε μακριά ήταν οι μόνοι ήχοι. Με εξαίρεση τον ρυθμό που κρατούσαν οι οπλές και που απλωνόταν σαν την ομίχλη στους λόφους. Από το θέριεμα του καλοκαιριού δεν είχε απομείνει σχεδόν τίποτα· οι στιλπνές, ζωηρές μιγκόνιες είχαν ξεθωριάσει, παίρνοντας το χρώμα της γης. Τα κίτρινα φύλλα από τα πλατάνια σχημάτιζαν χαλί στην άσφαλτο και τους κήπους των άδειων μεγάρων, που η μογιά τους φούσκωνε και έσκαγε, σκεπασμένη από κισσούς. Η Πρίγκηπος θα περίμενε ασάλευτη σαν καταραμένος, θυμωμένος, παρατημένος γέρος, γεμάτη

ζάρες και μοναξιά μέχρι την άνοιξη, που θα επέστρεφαν οι εθελούσιοι εξόριστοι δραπετεύοντας από το χάος της Κωνσταντινούπολης. Η διαδρομή με την άμαξα ήταν ατέλειωτη και εξουθενωτική, όσο ολόκληρη η ποιή μου στη φυλακή.

Είχα φτάσει στο αποκορύφωμα της λαχτάρας μου να αντιμετωπίσω τον Νάιτζελ και να πάρω εκδίκηση για τους αγαπημένους μου που τους είχε μακελέψει.

Τη στιγμή που άνοιξα την πόρτα, τα φώτα έσβησαν. Έκανα μερικά βήματα, μέσα στο πυκνό σκοτάδι. Εμφανίστηκε ο Νάιτζελ. Ήταν ακριβώς μπροστά μου. Στεκόμασταν αντίκρου ο ένας στον άλλον, σαν δυο πιστολάδες. Εμφανίστηκε άλλος ένας Νάιτζελ από το σκοτάδι. Κι άλλος ένας. Έπειτα κι άλλοι. Καθένας έκανε και έλεγε κάτι διαφορετικό. Συγκεντρώθηκα και άκουσα. Τα μουρμουρητά ήταν τα τελευταία λόγια των αγαπημένων μου. Κάθε Νάιτζελ επαναλάμβανε, άχρωμα, τα τελευταία λόγια ενός δικού μου ανθρώπου.

«Βελτίωσες την τεχνική σου», μούγκρισα.

Καθώς οι φωνές των έντεκα Νάιτζελ έσβηναν, ο Νάιτζελ στο κέντρο, ακριβώς μπροστά μου, έκανε μερικά προσεκτικά βήματα, θαρρείς και ήταν κάτω από το νερό, και μίλησε: «Βελτίωσα όχι μόνο την τεχνική μου, αλλά και το περιεχόμενο της παράστασης. Μιας και μιλάμε την ίδια γλώσσα τώρα...»

«Αν εννοείς τα τουρκικά, εντάξει, αλλά εγώ κι εσύ είναι αδύνατο να έχουμε άλλη κοινή γλώσσα», είπα.

«Έχουμε και κάτι άλλο κοινό. Όσο κι αν το αρνείσαι, είμαστε και οι δυο φύλακες των μυστικών της φωτιάς,

της εξαγνιστικής επίδρασής της, της αφύσικης σαγήνης, της γεωμετρίας της. Αυτή είναι η μόνη γνώση που δεν μπορεί να μεταδώσει ο φύλακας της. Αν παρακολουθήσεις τη φωτιά με προσοχή, θα δεις ότι σου λέει κάτι. Μαγνητίζεσαι, σταδιακά η φωτιά αρχίζει να μιλάει μαζί σου. Λύνεις το μυστήριο, όμως δεν μπορείς να το διδάξεις σε άλλον. Είσαι ο φύλακας ενός μηνύματος, τόσο σημαντικού και ποιητικού, που δεν έχει αντίστοιχό του σε καμία γλώσσα της γης. Τώρα, το ξέρουμε και οι δυο. Η κοινή μας γλώσσα είναι ότι γνωρίζουμε την κατακαίουσα και εξαγνιστική επίδραση της φλόγας».

Άφησα να πέσει κάτω η τσάντα με τα βιβλία των έντεκα αγαπημένων μου. Καθώς χτυπούσε στο πάτωμα, έβγαλα το όπλο που είχα στην τσέπη μου δίπλα στο βιβλίο της Σαφιγιέ και πυροβόλησα. Αίμα ξεπήδησε από τρία σημεία στο στήθος του Νάιτζελ. Σωριάστηκε στο έδαφος, σπαρταρώντας. Οι υπόλοιποι Νάιτζελ έμειναν να κοιτάζουν, κατάπληκτοι όσο κι εγώ, τον άνδρα που σφάδαζε. Μόλις πέθανε ο Νάιτζελ, οι εικόνες έγιναν λιγότερο καθαρές. Έψαχνα διακόπτη για το φως, όταν άναψε μια απλικά στον πάνω όροφο και ο Νάιτζελ ξαναέκανε την εμφάνισή του.

«Μερικές φορές, είναι αδύνατον να συλλάβεις πλήρως το καλό ή το κακό των πράξεών σου, αυτά που έκανες σε κάποιον. Τα κρίνεις όλα σύμφωνα με τα δικά σου κριτήρια. Είναι το πιο γελοίο πράγμα στον κόσμο μας. Υπάρχει ένα αντίτιμο για ένα μπουκάλι νερό. Πληρώνεις και το αγοράζεις. Αλλά για κάποιον άλλο, ίσως να μην σημαίνει αυτό που σημαίνει για σένα. Μπορεί για κάποιον που πεθαίνει στην έρημο να είναι ανεκτίμητο. Σε μια κρίση ζή-

λιας, εσύ έκαψες ζωντανή μια γυναίκα που την είχες για παιχνίδι, όμως εγώ έχασα το νόημα της ζωής μου».

Πυροβόλησα, ξανά. Ο Νάιτζελ πέθανε ξανά, σφαδάζοντας από τον πόνο, ξανά. Εμφανίστηκε, ξανά. Μίλησε, ξανά, για τον πόνο του. Πυροβόλησα, ξανά.

Γέμισα το όπλο και σκότωσα τον Νάιτζελ έντεκα φορές.

Μου είχε μείνει μόνο μία σφαίρα. Ρώτησα, αν είχε κάψει τη Σαφιγιέ. Χαμογέλασε. «Σου έστειλα όλους τους φίλους και τους συγγενείς σου. Δεν τους πήρες; Να πάρει και να σηκώσει! Και πλήρωσα τόσα λεφτά σε δωροδοκίες!» Τον έριξα κάτω με την τελευταία σφαίρα μου. Αυτή τη φορά, ακούστηκε ένας γδούπος στο πάτωμα.

Σήκωσα την τσάντα και ακολούθησα το γλιστερό μονοπάτι, ενώ πιανόμουν από τα δεντράκια στην άκρη του. Έπεσε μια αστραπή και είδα το αίμα να κυλά από την τσέπη του παλτό μου. Όταν έφτασα στο φως του δρόμου στο τέλος του Μάντεν, έβγαλα το βιβλίο της Σαφιγιέ. Τότε το κατάλαβα: οι σελίδες που νόμιζα πως ήταν μαροκινό δέρμα στην πραγματικότητα ήταν από ανθρώπινο, το κόκκινο μελάνι ήταν το αίμα των αγαπημένων μου. Ήταν η πρώτη φορά που περπατούσα στη βροχή με το βιβλίο, η πρώτη φορά που άγγιζα τη λεία, γλιστερή επιφάνεια των βρεγμένων σελίδων.

Άκουσα τα λόγια ενός μελαγχολικού ρεμπέτικου στην αποβάθρα. Η ασάδα από το ρακί, οι φωνές εκείνων που συζητούσαν με ενθουσιασμό τις ιπποδρομίες στο παραλιακό καφεενεδάκι, οι χλωμές εικόνες από τα εκθαμβωτικά κονάκια που ήταν παραταγμένα στην πίσω πλευρά του Νιζάμ, δεν με άγγιζαν. Είχα χαθεί κάπου μακριά, πολύ

μακριά, σε τέτοια απόσταση που δεν μπορούσε να με αγγίξει κανείς.

Έτσι, ο Νάιτζελ κατάφερε να με κάψει άλλες δώδεκα φορές. Ακόμα και μετά τον θάνατο. Τώρα καταλάβαινα τι εννοούσε λέγοντας «η μυστική γλώσσα της φλόγας». Περπατάμε σε τούτη τη γη με έναν σπόρο φωτιάς εντός μας, μια μεταδοτική φωτιά που την ανάβει μία και μόνη σπίθα, μια φωτιά που δεν σβήνει ποτέ, μια φωτιά που εξαπλώνεται και μολύνει με μια παράξενη γεωμετρία, ώσπου λυσομανά παντού. Υπάρχουν δώδεκα βιβλία στα ράφια μου, δώδεκα βιβλία που δεν θα τολμήσω να ανοίξω ποτέ ξανά.

Τώρα με έχουν κλειδώσει εδώ επειδή, για να νιώσω τον πόνο των δεκατεσσάρων ανθρώπων που σκότωσα, έσβηνα τσιγάρα στο στήθος μου. Μου δίνουν φάρμακα σ' όλα τα χρώματα του ουράνιου τόξου· τα φάρμακα υποτίθεται ότι εμποδίζουν το μυαλό μου να σκέφτεται. Όποτε μπορώ, δοκιμάζω τη δύναμη της φωτιάς στο κορμί μου. Χαμογελώ σ' αυτούς που προσπαθούν να με σταματήσουν. Είναι το μόνο πράγμα στον κόσμο που δεν είναι δυνατόν να σταματήσουν: η φωτιά. Υπάρχει παντού. Δεν μπορούν να με εμποδίσουν να την αγγίζω. Αλλά, αυτό δεν το ξέρουν ακόμα.

Πλησιάζω έναν επισκέπτη. «Μπορείτε να μου δώσετε ένα τσιγάρο; Εδώ δεν με αφήνουν να καπνίζω. Μπορείτε να το ανάψετε και να μου το δώσετε, σας παρακαλώ;» Πηγαίνω στην τουαλέτα. Καθώς αγγίζω τα κρυμμένα σημεία του σώματός μου με τη φωτιά, με το νου μου ξεφυλλίζω τις ματωμένες σελίδες της βιβλιοθήκης· διαβάζω τα

βιβλία του Νάιτζελ. Όταν η μυρωδιά της καμένης σάρκας φτάνει στη μύτη μου, απελευθερώνω τις φλόγες που υψώνονται από την προσωπική μου κόλαση.

Σταδιακά, καταλαβαίνω γιατί κάποτε οι άνθρωποι λάτρευαν τη φωτιά. Ακούω τις κραυγές των νοσοκόμων. Λατρεύω τη φωτιά.